

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Názov projektu:	Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní
Kód ITMS projektu:	312011V381
Názov pedagogického klubu:	2.2.1 Klub učiteľov ČG GTV SL Číslo rozpočtovej položky 5.6.1
Dátum stretnutia pedagogického klubu	06.12.2021
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Terézie Vansovej, Stará Ľubovňa
Meno koordinátora pedagogického klubu	Viera Sasaráková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gymntvsl.edupage.org

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Kľúčové slová:

Čitateľská gramotnosť, typy čitateľov, umelecké dielo, žiak

Anotácia:

Umelecké dielo, ktoré tvorí obsah literánovýchovného procesu, si vyžaduje tretí článok literárnej komunikácie a didaktickej literárnej komunikácie, a to vnímateľa (čitateľa) – žiaka, ktorý disponuje na tento proces určitými predpokladmi či kvalitami.

Typ čitateľa považujeme za zložitý konglomerát vrodenej vlastností človeka, čiže vlastností osobnostných a ostatných (schopnosti, zameranosť, potreby, motívy, záujmy, postoje, vplyv rodiny, spoločnosti...). Existuje množstvo typológií recepcie umeleckej literatúry, niekedy dominujú filozofické, inokedy psychologické zvláštnosti osobnosti. Ak je meradlom napr. temperament, sangvinik ako vedychtivý cíti potrebu neustále sa obnovujúcej informácie, čo môže viesť k povrchnosti, zároveň túži po príjemných zážitkoch, preto tenduje k optimistickým a zábavným žánrom. Nervózny cholerik je vzhľadom na svoju povahu ovplyvniteľný knihou s výrazným a napínavým dejom. Podobne odlišne recipujú texty aj introvert a extrovert. Iné klasifikácie sa orientujú na znaky správania, využívanie voľného času v rôznych prostrediach, na intenzitu čítania či uvedený záujem čitateľa o žáner a tematiku knihy. Človek v určitom období svojho života nadobúda určité špecifické črty ako čitateľ a možno ho zaradiť k určitému typu. Čitateľský typ predstavuje súhrn individuálnopsychologických a sociálno-psychologických vlastností. Ako všetky psychologické štruktúry vyznačuje sa stabilitou a zároveň určitou pružnosťou – schopnosťou prispôbovať sa. Čitateľský typ sa utvára na základe čitateľskej aktivity ako celku, pričom sa stanovujú zákonité vzťahy medzi jej jednotlivými komponentmi.

Typológia podľa I. Moťjašova

Naivný čitateľ - číta veľmi rád, veľa a s potešením. Siahla po knihách, ktoré ho práve bavia – s dynamickým dejom, jednoduchými dialógmi, s nie podstatnou psychológiou postáv či filozofickým svetonázorom. Podmienkou sú riskantné činy, reťazovitá kompozícia a šťastný záver v prospech hlavného hrdinu.

Automatický čitateľ – čitateľ automat bez vlastných čitateľských záujmov. Neosvojuje si knihu srdcom, ale rozumom. Ako čitateľ je rozvážny, disciplinovaný, ale z vlastného čítania pôžitok nemá. Vie, že čítanie je potrebné, a čím viac bude čítať, tým viac bude vedieť, a tak aj viac môže dosiahnuť.

Kultúrny čitateľ je typ múdreho, jemného, naozajstného čitateľa, ovláda kultúru čítania a kultúru vôbec. Chápe v knihe nadsádzku, symboliku, iróniu, teda umelecký jazyk. Dielo vníma ako celok so všetkými súvislosťami. Je to

kvalifikovaný čitateľ umeleckej (aj vedeckej) literatúry, ktorého čitateľský slovník rastie s čitateľskou skúsenosťou. Cieľom literárneho vzdelávania je čo najviac takýchto čitateľov, no medzi mládežou je ich čoraz menej.

Typológia podľa J. Števíčka

Naivný čitateľ sa tak ponorí do diela, že tomu, čo číta, aj uverí, nerozlišuje literárnu látku od životnej (empirickej), obe mu splývajú. Tento typ čitateľa hľadá v knihe „potravu pre rozum a srdce“, je schopný esteticky intenzívne prežívať, projektuje sa do literárneho diela, prostredníctvom kníh prežíva tisíce cudzích životov.

Sentimentálny čitateľ po diele siaha len preto, aby uspokojil svoje emocionálne potreby, nemá hlbšie pohnútky. Takéto čítanie je dominantné hlavne v puberte (dievčenské romány).

Diskurzívny čitateľ si uvedomuje fikciu literárneho diela. Pre tento typ je kniha zdrojom estetického zážitku a dokáže s ním komunikovať aj v responznej fáze recepcie. Pre takéhoto čitateľa je čítanie zároveň tvorbou, z knihy si vyberá veľa pre rozšírenie vlastného sveta, a to je prvoradá úloha umeleckej literatúry.

Typy čitateľov podľa U. Eca

Empirický čitateľ je každý čitateľ, kto niečo číta. Je to kombinácia naivného a sentimentálneho čitateľa, ktorý číta podľa aktuálnych potrieb a saturuje tak vlastné túžby.

Sémantický (významový) je tzv. modelový čitateľ prvej úrovne. V prvom rade ho zaujíma príbeh, jeho vyvrcholenie, túži sa dozvedieť, ako to celé dopadlo.

Semiotický je tzv. modelový čitateľ druhej úrovne (znakový čitateľ). Už pri čítaní textu si kladie otázku, čo od textu očakáva. Čitateľ z prvej úrovne smeruje k semiotickému čitateľovi, ale nemusí sa ním stať vždy. Cieľom literárneho vzdelávania je typ ideálneho čitateľa najvyššej úrovne.

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

- 1) Otvorenie porady

Oboznámenie členov s plánom práce s programom stretnutia – typy čitateľov

- 2) Typy čitateľov – oboznámenie sa s rôznymi typológiami
- 3) a) Diskusia o typológiách, výber vhodnej typológie.
b) Diskusia o typoch čitateľov na našej škole. Aktualizácia výberu literárnych diel podľa prevládajúceho typu čitateľa na našej škole.
- 4) Záver.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

1. Pri práci s textom zvýšiť používanie ilustrácií a ich interpretáciu – korešpondencia textu a ilustrácie
2. Viesť žiakov k využívaniu ilustrácie v odbornej literatúre.
3. Porovnať význam ilustrácie v umeleckej literatúre a odbornej literatúre

Vypracoval (meno, priezvisko)	Tatiana Matoľáková
Dátum	06.12.2021
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Ivana Hurtošová
Dátum	21.12.2021
Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

